

Noty o Autorach

Robert Merrihew Adams, ur. 8 września 1937 roku w Filadelfii w Pensylwanii, USA. Od 2009 r. Distinguished Research Professor of Philosophy na Uniwersytecie Północnej Karoliny w Chapel Hill, wcześniej wykładający filozofię na Uniwersytecie Michigan w Ann Arbor (1968–1972), Uniwersytecie Kalifornijskim w Los Angeles (1972–1994). Od 1993 r. jest profesorem filozofii i studiów religijnych w Uniwersytecie Yale aż do roku 2003, w latach 2004–2009 Visiting Professor of Philosophy na Uniwersytecie Oxfordzkim. Amerykański filozof analityczny zajmujący się metafizyką (zwł. ontologią modalności, koncepcjami istoty i tożsamości), filozofią religii (problem zła, etyka bożych nakazów), etyką i metaetyką oraz historią filozofii nowożytnej, ceniony znawca myśli Leibniza i Kierkegaarda. Od 10 czerwca 1966 r. małżonek znanej filozof Marilyn Ann McCord, obecnie M.A. McCord Adams. Autor ponad stu trzydziestu publikacji filozoficznych, zazwyczaj wielokrotnie przedrukowywanych. Do najważniejszych prac Adamsa należą książki: *The Virtue of Faith and Other Essays in Philosophical Theology*, New York: Oxford University Press. 1987; *Leibniz: Determinist, Theist, Idealist*, New York: Oxford. 1994; *Finite and Infinite Goods*, New York: Oxford University Press. 1999; *A Theory of Virtue: Excellence in Being for the Good*, Oxford: Clarendon Press. 2006 oraz autor artykułów: *Must God Create the Best?*, "Philosophical Review", 81: 317-332, 1982; *A Modified Divine Command Theory of Ethical Wrongness*, [w:] Gene Outka and John P. Reeder, Jr., eds., *Religion and Morality* (Doubleday Anchor, 1973): 318-347; *Theories of Actuality*, "Noûs", 8: 211-231, 1974; *Motive Utilitarianism*, "Journal of Philosophy", 73: 467-481, 1976; *Middle Knowledge and the Problem of Evil*, "The American Philosophical Quarterly", 14 (1977): 109-117; *Primitive Thisness and Primitive Identity*, "Journal of Philosophy", 76: 5-26. 1979; *Involuntary Sins*, "Philosophical Review", 94: 3-31, 1985; *Things in Themselves*, "Philosophy and Phenomenological Research", 57 (1997): 801-25; *The Priority of the Perfect in the Philosophical Theology of the Continental Rationalists*, [w:] Michael Ayers, ed., *Rationalism, Platonism and God: A Symposium on Early Modern Philosophy* (Oxford: Oxford University Press, 2007): 91-116.

Stanisław Czerniak – ur. w 1948 w Mikołowie. Profesor doktor habilitowany, historyk filozofii, od wielu lat związany z Instytutem Filozofii i Socjologii PAN w Warszawie, gdzie aktualnie kieruje Zespołem Badawczym Antropologii Filozoficznej i Filozofii Społecznej. W okresie 1994–2006 współpracował także z Instytutem Filozofii UMK w Toruniu, gdzie wykładał antropologię filozoficzną i prowadził seminarium magisterskie. Stypendysta Fundacji im. A. von Humboldta w latach 1980/81 i 1992. Główne obszary zainteresowań: antropologia filozoficzna, historia filozofii niemieckiej XX w., socjologia wiedzy. Jest m.in. współredaktorem naukowym dwóch tomów pism filozoficznych Maksa Schelera, antologii *Problemy socjologii wiedzy i Postmodernizm a filozofia* oraz wydawanej przez UMK serii *Studia z Filozofii Niemieckiej*. Jako poeta debiutował w 1967 r. Laureat ogólnopolskiego konkursu na książkowy debiut poetycki w 1986 r. – nagrodzony tom *Samowiedza* (1990). Kolejne książki poetyckie to: *Wnętrze* (1991), *Impas* (1991), *Nagie że* (2009). Publikował wiersze w „Filo-Sofiji” (2010/2). Publikacje filozoficzne: *Socjologia wiedzy Maxa Schellera* (1981); *Pomiędzy socjologią wiedzy a teologią negatywną. Filozofia Maxa Horkheimera* (1990); *Lorenz, Plessner, Habermas. Dylematy antropologiczne filozofii współczesnej* (2002); *Wokół klasyków socjologii wiedzy*.

Studia z pojęciowego pogranicza filozofii i socjologii (Toruń 2005); *Kontyngencja, tożsamość, człowiek. Studia z antropologii filozoficznej XX wieku* (Warszawa 2006); *Cielesność, kompensacja, mimesis. Wokół pojęciowego instrumentarium współczesnej antropologii filozoficznej* (wraz z R. Michalskim) (2008).

ks. Józef Herbut – emerytowany prof. zw., były kierownik Katedry Metodologii Filozofii na Wydziale Filozoficznym KUL. Zajmuje się metodologią dyscyplin filozoficznych i logiką języka religijnego. Najważniejsze publikacje: *Hipotezy w filozofii bytu* (Lublin 1978) (analizuje w niej hipotezy w typowym języku metafizycznym przy pomocy pojęć współczesnej metodologii nauk); *Metoda transcendentálna w metafizyce* (Opole 1987) (w pracy tej wykazuje, że taka metoda stale była stosowana do uzasadniania podstawowych zasad filozoficznych); *Elementy metodologii filozofii* (Lublin 2007); autor artykułów opisujących semiotyczne role wypowiedzi religijnych oraz sposoby uzasadniania religijnych wypowiedzi opisowych. Jest redaktorem naukowym *Leksykonu filozofii klasycznej* (Lublin 1997) oraz autorem licznych jego haseł, a także współredaktorem *Słownika terminów naukoznawczych* (Lublin 2007).

Kenny Sir Anthony John Patrick, ur. 16 marca 1931 r., Liverpool, filozof zajmujący się filozofią umysłu, filozofią religii oraz historią filozofii, szczególnie filozofią Arystotelesa, Tomasza z Akwinu, Kartezjusza. Znaczący filozof Ludwika Wittgensteina, który wywarł nań największy wpływ, głównie w filozofii umysłu. Jego dociekania istotnie przyczyniły się do rozwoju tzw. tomizmu analitycznego. Wykładał na Uniwersytetach Liverpool, Manchester oraz Oxford. Autor licznych artykułów i książek. Do najważniejszych należą: *Action, Emotion and Will* (1963); *The Five Ways: St. Thomas Aquinas' Proofs of God's Existence* (1969); *Wittgenstein* (1973); *Will, Freedom and Power* (1975); *The Aristotelian Ethics: A Study of the Relationship between the Eudemian and Nicomachean Ethics of Aristotle* (1978); *The God of the Philosophers* (1979); *Aquinas* (1980); *A Stylometric Study of the New Testament* (1986); *The Metaphysics of Mind* (1989); *What is Faith?: Essays in the Philosophy of Religion* (1992); *Aristotle on the Perfect Life* (1993); *Aquinas on Mind* (1993); *Frege: An Introduction to the Founder of Modern Analytic Philosophy* (1995); *Aquinas on Being* (2002) oraz czterotomowa *A New History of Western Philosophy* (2004–2007).

Sebastian Tomasz Kołodziejczyk – dr, adiunkt w Zakładzie Ontologii Instytutu Filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego, autor książki *Granice pojęciowe metafizyki* (Monografie FNP, Wrocław 2006), redaktor serii „Przewodniki po filozofii” i w jej ramach autor *Przewodnika po metafizyce*. Redaktor naczelny czasopisma *Polish Journal of Philosophy*. Autor kilkudziesięciu artykułów w językach angielskim i polskim. Stypendysta Funduszy Stypendialnych UJ, Fundacji „Polityka”, Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej, Rządu Szwajcarskiego. Studiował i przebywał na stażach naukowych w Aberdeen University, Bristol University, City University of New York, Geneva University oraz Oxford University. W najbliższym czasie ukaże się jego nowa książka *Idea metafizyki*.

Martyna Koszkało – dr, adiunkt w Zakładzie Historii Filozofii Starożytnej i Średniowiecznej, Instytut Filozofii, Socjologii i Dziennikarstwa Uniwersytetu Gdańskiego. Zainteresowania badawcze: historia filozofii starożytnej i średniowiecznej, filozofia Boga, Jan Duns Szkot, problem jednostkowania, etyka średniowieczna. Autorka monografii *Indywidualizm i jednostkowanie. Analiza wybranych tekstów Jana Duns Szkota* (Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2003), artykułów dotyczących metafizyki i etyki Jana Duns Szkota, scholastyki nowożytnej, haseł encyklopedycznych z zakresu filozofii średniowiecznej w *Powszechnej Encyklopedii Filozofii* i tłumaczeń z łaciny. Adres e-mail: filmko@univ.gda.pl.

NOTY O AUTORACH

Dariusz Łukasiewicz – dr hab., prof. Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, dyrektor Instytutu Filozofii UKW, autor ponad 70 publikacji w tym m.in. książek: *Stany rzeczy i prawda. Szkice filozoficzne* (2002), *Filozofia Tadeusza Czeżowskiego* (2002), *Actions, products and things. Brentano and Polish Philosophy* (ed. with A. Chrudziński) (2006), *Sąd i poznanie w fenomenologii Edmunda Husserla* (2008), *Scientific Knowledge and Common Knowledge* (ed. with R. Pouivet) (2009), *Rozumieć cierpienie. Wokół myśli Jana Pawła II i pytań o przyszłość chrześcijaństwa* (red. z M.K. Siwcem, S. Warzyńskim) (2010). Zainteresowania naukowo-badawcze: filozofia austriacka (Bolzano, Brentano, Meinong), filozofia niemiecka (Husserl i fenomenologia), szkoła lwowsko-warszawska, filozofia analityczna (analityczna metafizyka i metaetyka, filozofia religii).

Ryszard Mordarski – dr hab., prof. Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Zajmuje się etyką, filozofią polityki i filozofią religii. Opublikował m.in. *Klasyczny racjonalizm polityczny w ujęciu Leo Straussa* (2007).

Bogusław Paż – dr hab., profesor Uniwersytetu Wrocławskiego. Pracuje w Instytucie Filozofii UWr. Autor m.in. dwóch monografii: *Epistemologiczne założenia ontologii Christiana Wolffa* (2002) oraz *Naczelna zasada racjonalizmu. Od Kartezjusza od wczesnego Kanta* (2007) i około 80 innych publikacji naukowych (artykułów, tomów zbiorowych, haseł encyklopedycznych, etc.). Stale zajmuje się filozofią nowożytną, zwłaszcza spuścizną Wolffa i Leibniza. Do głównych obszarów jego zainteresowań wchodzi takie systematyczne zagadnienia i kategorie, jak: klasyczny racjonalizm, zasada racji, teoria refleksji. Od kilku lat interesuje się problemem kłamstwa i prawdy w kontekście historiografii i prób stosowania w niej zasad postmodernizmu, którego jest radykalnym krytykiem. Tym ostatnim zagadnieniom poświęcił redagowany przez siebie tom zbiorowy *Prawda historyczna a prawda polityczna w badaniach naukowych. Ludobójstwo na kresach południowo-wschodniej Polski w latach 1939–1946* (2011).

Marek Andrzej Pepliński – dr, adiunkt w Zakładzie Metafizyki i Filozofii Religii, Instytut Filozofii, Socjologii i Dziennikarstwa Uniwersytetu Gdańskiego. Specjalizuje się w filozofii religii, epistemologii i metaetyce. Autor ponad pięćdziesięciu publikacji, artykułów, haseł, tłumaczeń, w tym: *Trzy koncepcje racjonalności przekonania o istnieniu Boga. Analiza argumentacji Alvina Plantingi*, „Kwartalnik Filozoficzny”, 28 (2000), 1, s. 25-50; *Argumentacja z ewolucjonizmu przeciwko naturalizmowi*, „Kognitywistyka i Media w Edukacji”, 2 (2001), s. 111-120; *O cenności racjonalności w poznaniu religijnym*, „Roczniki Filozoficzne”, 51 (2003), z. 1, s. 219-244; *Cele teologii naturalnej i filozoficznej a preferencje wartości poznawczych*, „Przegląd Religioznawczy”, (2004), 2, s. 3-11; *Is there one unique set of epistemic desiderata?*, [w:] D. Łukasiewicz, R. Pouivet (eds.), *Scientific and Common Knowledge*, Bydgoszcz 2008, s. 25-33; *Alvina Plantingi koncepcja racjonalności przekonań religijnych na tle głównych stanowisk w XX-wiecznej analitycznej epistemologii religii*, w: A. Chmielecki (red.), *Rozum i przestrzeń racjonalności*, Gdańsk 2010, s. 99-127.

Alvin Carl Plantinga, ur. 15 września 1932 r., Ann Arbor, Michigan; amerykański filozof religii, logik, metafizyk i epistemolog; pochodzenia fryzyjskiego, wyznania kalwińskiego, należący do Reformed Church, podkreślającego znaczenie religii w edukacji. Wykładał w Yale, Uniwersytecie Stanowym Wayne, Calvin College oraz Uniwersytecie Katolickim Notre Dame, Indiana, gdzie zajmował stanowisko John A. O'Brien Professor of Philosophy (1982–2010), od 2010 r. przeszedł na emeryturę i objął jako pierwszy filozof stanowisko Jellema Chair in Philosophy w Calvin College. Prezydent American Philosophical Association, Western Division,

1981–1982, prezydent Society of Christian Philosophers 1983–1986, wybrany członkiem American Academy of Arts and Sciences w 1975 r. W filozofii wykorzystuje wypracowane przez siebie teorie metafizyczne – teorię światów możliwych i epistemologiczne – teorię uprawomocnienia epistemicznego i teorię gwarancji epistemicznej do obrony racjonalności przekonań chrześcijańskich, rozwoju teologii filozoficznej oraz teodycei. W zakresie filozofii religii największe znaczenie miało wypracowanie przez niego oryginalnej postaci modalnego argumentu ontologicznego, obalenie w teodycei argumentu stwierdzającego domniemaną sprzeczność istnienia Boga i faktu zła, sformułowanie programu filozofii chrześcijańskiej inspirowanego licznymi filozofami analitycznymi, wypracowanie tzw. reformowanej epistemologii religii oraz obrona twierdzenia o kompatybilności ewolucjonizmu i teizmu oraz niekompatybilności ewolucjonizmu i naturalizmu. Autor licznych artykułów i książek, w tym: *God and Other Minds* (1967); *The Nature of Necessity* (1974); *God, Freedom, and Evil* (1974); *Does God Have A Nature?* (1980); *Warrant: the Current Debate* (1993); *Warrant and Proper Function* (1993); *Warranted Christian Belief* (2000); *Essays in the Metaphysics of Modality* (ed.) (2003); *Knowledge of God* (współautor Michael Tooley) (2008); *Science and Religion* (współautor Daniel Dennett) (2010); *Where the Conflict Really Lies: Science, Religion, and Naturalism* (2011).

T a d e u s z S z u b k a – dr hab., profesor Uniwersytetu Szczecińskiego, filozof analityczny, specjalizujący się w analitycznej filozofii języka, epistemologii, metafizyce, filozofii umysłu i metafizologii. Wybitny znawca filozofii Petera Fredericka Strawsona i Michaela Dummetta. Pracował na Wydziale Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, gdzie się doktoryzował i habilitował. Od 2003 r. pełni funkcję dyrektora Instytutu Filozofii Uniwersytetu Szczecińskiego. Jest członkiem prezydium Komitetu Nauk Filozoficznych PAN. Przebywał na stażach naukowych w Wielkiej Brytanii, Stanach Zjednoczonych, Australii i Holandii. Jego bogaty dorobek naukowy w języku polskim i angielskim obejmuje m.in. cztery monografie książkowe: *Metafizyka analityczna P.F. Strawsona* (Lublin 1995); *Antyrealizm semantyczny. Studium analityczne* (Lublin 2001); *Filozofia analityczna. Koncepcje, metody, ograniczenia* (Wrocław 2009). Jest laureatem nagrody Premiera za wybitne osiągnięcia naukowe (2010) oraz programu „Mistrz” Fundacji na rzecz Nauki Polskiej (2011). Obecnie pracuje nad zagadnieniami z zakresu metodologii filozofii oraz drugim wydaniem antologii *Metafizyka w filozofii analitycznej*.

k s . A d a m Ś w i e ż y Ń s k i – dr; pracuje w Katedrze Filozofii Przyrody, Instytut Filozofii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Zainteresowania badawcze: filozofia cudu, żydowska filozofia przyrody, zagadnienie śmierci człowieka w ujęciu filozoficznym, problematyka relacji między naukami przyrodniczymi a teologią. Najważniejsze publikacje (od najnowszych): *Filozofia cudu. W poszukiwaniu adekwatnej koncepcji zdarzenia cudownego* – książka w druku, zapowiedziana przez Wydawnictwo UKSW na początek 2012; *The Philosophy of Nature, Chance, and Miracle*, „American Journal of Theology and Philosophy”, 32 (2011), no. 3; *W poszukiwaniu żydowskiej filozofii przyrody*, w: *Z zagadnień filozofii przyrodoznawstwa i filozofii przyrody*, t. 20, red. A. Lemańska, M. Lubański, A. Świeżyński, Wydawnictwo UKSW, Warszawa 2011; *Is chance an “element” of miracle? In search for common aspect of miraculous and chance events*, „Studia Philosophiae Christianae”, 46 (2010), no. 2; *Majmonidesowe rozumienie zdarzeń cudownych a współczesna filozofia cudu*, „Studia Judaica”, 12 (2009), nr 1-2 (23-24); *Nowożytne przemiany idei samoródtwa*, „Roczniki Filozoficzne”, 57(2009), nr 1; *Philosophy of Human Death. An Evolutionary Approach*, Wydawnictwo UKSW, Warszawa 2009; *The Evolutionary Concept of Human Death*, „Forum Philosophicum. International Journal for Philosophy”, 13 (2008), no. 1. Adres strony www: www.pustelnik.org.pl